

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL VYRIAUSYBĖS 2017 M. KOVO 1 D. NUTARIMO NR. 149 „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO

(toliau – Projektas) (TAP-22-552; TAIS Nr. 22-3009(2))

2022-04-15 Nr. NV-1023

Vilnius

Projekto rengėjas - Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – ŠMSM).

Projekto tikslas. Pakeisti Paramos įstojusiems į aukštąsias mokyklas ne Lietuvos Respublikoje ir jose studijuojantiems Lietuvos Respublikos piliečiams, taip pat kitų Europos Sąjungos valstybių narių, Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybių piliečiams, dirbantiems ir (arba) turintiems teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, ir jų šeimos nariams, taip pat ir kitų užsienio valstybių piliečiams ir asmenims be pilietybės, turintiems teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje (toliau – asmuo), skyrimo tvarkos aprašą (toliau – Aprašas) nustatant kitus paramos skyrimo prioritetus ir kartu sprendžiant praktikoje kylančius teisinio reguliavimo trūkumus.

Dabartinė situacija. Šiuo metu:

- parama konkurso būdu skiriama asmenims, kurie yra įstoję (pakviesti studijuoti) arba jau studijuoja (toliau – studijuoja) pagal pirmosios, antrosios studijų pakopos, vientisųjų studijų ar trečiosios studijų pakopos studijų programą: 1) užsienio valstybių aukštosiose mokyklose, patenkančiose tarp pirmų 50 aukštųjų mokyklų bent viename iš trijų pasaulinių reitingų (Times Higher Education World University Rankings, QS World University Rankings, Academic Ranking of World Universities (ARWU); 2) užsienio valstybių aukštosiose mokyklose, kurios dėl savo specifikos nereitinguojamos ir vykdo tik meno studijų kryptių grupės programas (vertinimas pasauliniu lygiu atliekamas Aprašo nustatyta tvarka);
- parama skiriama visam studijų laikotarpiui, išmokama vieniems studijų metams;
- Asmeniui skiriama jo prašyme nurodytos rūšies ir dydžio parama tačiau ne didesnė nei 530 BSI (22 260 Eur) vieniems studijų metams: parama studijų kainai - ne didesnė nei studento mokama metinė studijų kaina ir ne didesnė nei 530 BSI dydžių; parama pragyvenimo išlaidoms - vienam studijų mėnesiui ne didesnė nei 16 BSI (672 Eur) ir ne daugiau nei 192 BSI (8 064 Eur) vieniems studijų metams;
- pateiktus asmenų prašymus ir kt. dokumentus dėl paramos skyrimo vertina Valstybinio studijų fondo (toliau – VSF) sudaryta 7 narių komisija. Iš Konkurse dalyvaujančių asmenų pagal balus sudaromos dvi pagrindinės konkursinės eilės. Paramos dydį nustato Komisija atsižvelgdama į aukštosios mokyklos, kurioje asmuo studijuoja, studijų kainą ir kt.;
- lėšos paramai mokėti į konkursines eiles įrašytiems asmenims paskirstomos taip: asmenims, kurie studijuoja užsienio valstybių aukštosiose mokyklose, kurios dėl savo specifikos nereitinguojamos ir vykdo tik meno studijų kryptių grupės programas skiriama 20 proc. paramai mokėti skirtų lėšų, bet ne mažiau nei 530 BSI vieniems studijų metams; asmenims, kurie studijuoja užsienio valstybių aukštosiose mokyklose, patenkančiose tarp pirmų 50 aukštųjų mokyklų bent viename iš trijų pasaulinių reitingų, skiriama likusi paramos suma;
- parama išmokama VSF sudarius sutartį su asmeniu. Asmuo privalo pranešti VSF apie pasikeitimus susijusius su studijomis, kasmet pateikti užsienio valstybės aukštosios mokyklos patvirtinimą apie studento statusą, per 5 m. laikotarpį nuo aukštojo mokslo kvalifikacijos užsienyje įgijimo ne trumpiau kaip 3 m. eiti pareigas, kurioms reikalinga aukštojo mokslo kvalifikacija, Lietuvos Respublikoje arba jos diplomatinėse atstovybėse, konsulinėse įstaigose, specialiosiose misijose arba tarptautinėse organizacijose, pagal darbo sutartį arba darbo santykiams prilygintų teisinių santykių pagrindą ir kt.

Projekto esmė. Projektu siūloma:

- ✓ skiriant paramą prioritetą teikti magistrantūros studijoms, numatant šiai paramos daliai 50 proc. viso biudžeto, o pirmosios pakopos ar vientisųjų studijų programų studentams – 30 proc.;

- ✓ paramą skirti tik asmenims, kurie studijuoja pagal pirmosios, antrosios studijų pakopos, vientisųjų studijų programą užsienio valstybių aukštosiose mokyklose, patenkančiose tarp pirmų 20 aukštųjų mokyklų bent viename iš trijų pasaulinių reitingų: *Times Higher Education World University Rankings*, *QS World University Rankings*, *Academic Ranking of World Universities (ARWU)*;
- ✓ nustatyti, kad paramą galėtų gauti asmenys, studijuojantys doktorantūroje užsienio valstybių aukštosiose mokyklose, patenkančiose tarp pirmų 200 aukštųjų mokyklų bent viename iš trijų aukščiau nurodytų pasaulinių reitingų;
- ✓ padidinti asmeniui skiriamos paramos dydį iki 830 BSI (34 860 Eur) vieniems studijų metams (parama studijų kainai vieniems metams negalėtų būti didesnė kaip asmens mokama studijų kaina ir neviršyti 830 BSI; parama pragyvenimo išlaidoms mėnesiui negalėtų būti didesnė kaip 19,5 BSI (819 Eur) ir neviršyti 234 BSI (9 828 Eur));
- ✓ pakeisti asmenų pateiktų prašymų ir kt. dokumentų vertinimo ir balų skaičiavimo tvarką;
- ✓ sudaryti tris atskiras konkursines eiles, vietoj dabartinių dviejų (atsiranda papildoma konkursinė eilė antrosios pakopos studijų programai (magistrantūrai));
- ✓ įtvirtinti baigiamąsias nuostatas nustatant, kad iki šio nutarimo įsigaliojimo sudarytoms paramos sutartims taikoma iki šio nutarimo įsigaliojimo galiojusi tvarka.

Projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

2021 m. paramai skirti panaudota 712,5 tūkst. Eur valstybės biudžeto lėšų. 2021 m. konkurse dalyvavo 69 studentai, parama skirta 15 studentų. 2022 m. tam numatyta 933 tūkst. Eur.

Atitikties Vyriausybės programai. Projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina, bet siejasi su 53 p. nuostatomis (sieksime, kad visi norintys ir studijoms pasirengę žmonės turėtų sąlygas studijuoti, nepriklausomai nuo gyvenamosios vietos ir šeimos finansinės padėties).

Derinimas. Projektas be pastabų suderintas su Aplinkos, Ekonomikos ir inovacijų, Finansų, Kultūros, Socialinės apsaugos ir darbo, Sveikatos apsaugos, Užsienio reikalų, Vidaus reikalų, Žemės ūkio, Krašto apsaugos, Susisiekimo ministerijomis, Lietuvos kolegijų direktorių konferencija. Su VSF ir Lietuvos studentų sąjunga Projektas suderintas darbo tvarka. Energetikos ministerija, Lietuvos universitetų rektorių konferencija pastabų nepateikė. Į Teisingumo ministerijos pastabas dėl baigiamųjų nuostatų įtvirtinimo atsižvelgta.

Dalykinio vertinimo išvada. Kadangi Projekto lydraštyje nepateikti išsamesni pagrindimai ir informacija dėl siūlomų keitimų, siūlome plačiau juos pristatyti tarpinstituciniame pasitarime (pagrindžiant pasirinktus paramos skyrimo prioritetus (pvz., kodėl nuspręsta teikti prioritetą magistrantūros studijoms), keičiamas finansavimo proporcijas (kodėl pasirinkta magistrantūros 50 proc. finansavimo dydžio proporcija ir pan.), kitus reitingavimo principus, paramos dydžio didinimo tikslingumą ir pasirinktą dydį (pvz., neaišku kodėl lyginama tik su Jungtinės Karalystės studijų kaina, net nepateikiant palyginimui šios šalies studijų kainų ir kt.) ir pan.).

Siūlome Projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime ir atsižvelgti į Vyriausybės kanceliarijos Teisės ir Socialinės politikos grupių pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Socialinės politikos grupės patarėja

Aistė Zedelytė-Kaminskė

tel. 8 706 63741, el.p. aiste.zedelyte@lr.lt